

“Voldria ajudar a divulgar sant Vicent”

Aprés la mort és l'obra guanyadora del premi d'assaig Joan Fuster. El seu autor, Albert Toldrà (Barcelona, 1964) compagina la passió per l'univers medieval català amb el treball d'auxiliar de serveis a la Universitat de València. Aquest premi reconeix la qualitat de la seua obra al voltant de la figura de sant Vicent Ferrer i la seua representació del més enllà.

—Per què sant Vicent?

—És l'autor català més complet a l'hora de tractar el més enllà. Gran part de la nostra iconografia medieval s'hi refereix. Tenim moltes al·lusions al cel, a l'infern i als àngels. Sant Vicent, però, té la peculiaritat d'englobar-ho tot, i això no ho podem dir ni tan sols d'un autor de la volada i de la projecció universal de Ramon Llull.

—Quin és el plantejament de l'obra?

—L'objectiu ha estat fer un viatge al més enllà, de la mà dels sermons de sant Vicent. He intentat relacionar el que diu sant Vicent amb la iconografia de l'època i també amb el que diuen altres autors literaris, com ara Eiximenis, Bernat Metge, Llull... tot centrant-me en els segles XIV i XV. També amb la doctrina teològica que sant Vicent interpreta a la seua manera i hi posa cullerada quan li convé.

—Quins han estat els seus referents?

—És ben evident que intente seguir la línia d'autors com Le Goff. És un patriarca de la història i el seu estudi sobre el naixement del purgatori n'ha estat un referent definitiu. Le Goff planteja, des d'una perspectiva històrica, el desenvolupament de la idea del purgatori, com entra a la doctrina i com predicadors com sant Vicent el fan arribar al poble. Hi ha, però, altres estudiosos imprescindibles, com Georges Minois, Carlo Ginzburg, Norman Cohn...

—El títol es refereix al més enllà. Qui-

L'autor destaca la versatilitat del llenguatge dels sermons vicentins.

“Sant Vicent, com Pla, és un personatge consagrat per la crítica, però condemnat pels seus postulats ideològics.”

na és la construcció que n'ofereix l'obra?

—Presenta les estructures o els diferents plans del més enllà: des del cel a l'infern, tot passant pel paradís terrenal, la terra, el purgatori, els llimbs dels innocents i els dels patriarques. I, pel que fa als protagonistes actius, tracte les figures d'àngels i de dimonis.

—I pel que fa a la dimensió política i ideològica de l'obra de sant Vicent?

—Tot tenint en compte la distància temporal, a sant Vicent podríem considerar-lo un agent ideològic. És un traductor del poder que, en aquest cas, a l'edat mitjana, és l'Església. Ell elabora un discurs de legitimació del sistema i, el que és més important, sant Vicent tradueix aquest discurs tan coherent i tan ben elaborat, al llenguatge del poble. Una traducció tant de llengua, del llatí al vulgar, com de conceptes. Aquest paper de transmissor entre el poder i el poble és un dels aspectes que més m'ha interessat dels seus sermons.

—Quin és el tret més transcendental de l'obra literària de sant Vicent?

—Indubtablement, la versalitat del seu llenguatge. Sant Vicent és un gran comunicador i tota una joia per la capacitat de passar del rigor intel·lectual més erudit al populisme més entenedor. En aquest sentit, podríem fer el paral·lisme amb personatges del nostre segle com Malcom X. A més a més, per al lector actual n'és primordial ja que els sermons contenen conceptes teològics bastant complexos que incorporen un futimall de matisos.

—Accepta el seu treball més translacions o paral·lismes amb el nostre temps?

—Hi apunte un altre paral·lisme, relacionat amb la idea de la figura de sant Vicent com a fenomen cultural i el compare amb Josep Pla en la mesura que tots dos són personatges institucionalment consagrats per la crítica, però condemnats pels seus postulats ideològics i escassament llegits. Sant Vicent és un gran personatge històric que tothom coneix, però que ben poca gent ha llegit, entre altres coses perquè no hi ha publicacions massa accessibles dels seus sermons. En aquest sentit voldria que el meu treball contribuïra a la divulgació de l'obra vicentina.

Alícia Toledo